

Välittävä ja vastuullinen kunta kaikille

Vihreiden nuorten kuntavaaliohjelma 2017

Hallitus tekee ohjelmasta ennen vaaleja viestinnälliset nostot.

Ennaltaehkäistään eriarvoisuus

Laadukkaat julkiset palvelut on taattava kaikille niitä tarvitseville taustasta riippumatta. Tasa-arvoisilla ja ennaltaehkäisevillä palveluilla kunnissa kavennetaan terveys- ja hyvinvointieroja ja ehkäistään syrjäytymistä. Kehitetään eri palveluiden yhteistyötä ja ihmisten elämäntilanteiden mukana kulkevia hoitoketjuja.

Ruotsinkielisten palveluiden saatavuus on turvattava kaksikielisissä kunnissa ja niiden säilyminen on taattava myös sosiaali- ja terveysuudistuksen jälkeen. Palveluita on kehitettävä myös muilla vähemmistö- ja maahanmuuttajakielillä, kuten englanniksi, venäjäksi, saamen kielillä, karjalaksi ja romaniksi.

- Tarjotaan kaikille neuvontaa seksuaaliterveydestä ja alle 25-vuotiaille nuorille maksuton ehkäisy
- Turvataan etsivän nuorisotyön resurssit osana nuorisotyöttömyyden vähentämistä
- Kootaan nuorille suunnattuja työllistymis- ja elämänhallinta palveluita saman katon alle
- Lisätään kunnan työntekijöiden valmiuksia tukea hlbtq-vanhuksia ja -nuoria
- Varmistetaan oppilashuollolle hyvät resurssit kaikilla kouluasteilla ja huolehditaan erityisesti koulupsykologien määrästä
- Ratkaistaan asunnottomille kasaantuneita ongelmia tarjoamalla asuntoa ilman päihitteettömyysvaatimusta
- Varmistetaan, että jokainen jaksamisen kanssa kamppaileva perhe saa ajoissa kotiapua ja muuta tukea
- Varmistetaan kotoutumispalveluiden riittävyys ja niiden kytkeytyminen muihin palveluihin ja koulutukseen
- Ehkäistään eriarvoistumista kaavoittamalla asuntoja niin, että samoilla asuinalueilla on omistus- ja vuokra-asumista
- Rakennetaan riittävästi edullisia vuokra-asuntoja ja opiskelija-asuntoja
- Helpotetaan ihmisten arkea huomioimalla esteettömyys niin julkisissa hankkeissa ja palveluissa kuin asuntorakentamisessakin
- Kehitetään lähikirjastoista kuntalaisten kohtaamispaikkoja, joissa voi saada myös muita kunnan palveluja ja neuvontaa
- Parannetaan arkiliikuntamahdollisuuksia ja tarjotaan kuntalaisille enemmän edullisia harrastusmahdollisuuksia
- Moniongelmaisista kuntalaisista huolehditaan kokonaisvaltaisesti moniammatillisella yhteistyöllä

Kohti päästövapaata kuntaa

Tehdään kunnista ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen esitaistelijoita. Kunnat ovat ratkaisevassa asemassa ilmastonmuutoksen hillinnässä ja ilmastonäkökulma on sisällytettävä läpileikkaavasti kaikkeen kunnan toimintaan. Tavoitteena on hiilineutraali, uusiutuvalla energialla toimiva ja kiertotaloutta toteuttava kunta.

- Toteutetaan kunnissa energiaremontti siirtymällä hajautettuun ja uusiutuvaan energiantuotantoon
- Lisätään energiatehokkuutta, esimerkiksi siirtymällä käyttämään led-lamppuja katuvalaistuksessa ja tekemällä energiatehokkuuskorjauksia julkisiin rakennuksiin
- Luodaan viihtyisiä ympäristöjä ja suojellaan luontoa panostamalla puistoalueisiin ja viherkäytäviin sekä kannustetaan kuntia vapaaehtoiseen metsiensuojeluun
- Väljennetään rakentamisen autopaikkanormeja. Näin mahdollistetaan tiiviimpi kaupunkirakenne ja lasketaan asumiskustannuksia.
- Edistetään kuntalaisten kierrätysmahdollisuuksia esimerkiksi lisäämällä muovinkierrätyspisteitä taloyhtiöissä
- Lisätään kasvis- ja vegaaniruoan tarjontaa julkisissa instituutioissa
- Nostetaan ympäristövaikutukset suurempaan rooliin julkisissa kilpailutuksissa ja kunnan omissa hankinnoissa
- Helpotetaan ihmisten liikkumista parantamalla julkista liikennettä ja kehittämällä kutsuliikennettä
- Lisätään pyöräilymahdollisuuksia esimerkiksi tarjoamalla kaupunkipyöriä, tekemällä pyöräkaistoja ja lisäämällä autottomien katujen määrää.

Tasa-arvoista ja laadukasta koulutusta päiväkodista korkeakouluun

Muuttuvassa koulussa opettajien laadukas täydennyskoulutus on tärkeää. Huomioidaan kaikkien koulutustasojen mahdollisuudet kasvattaa aktiivisia kansalaisia. Panostetaan koulujen kulutuksen ekologisuuteen ja eettisyyteen.

- Ennaltaehkäistään asuinalueiden välistä eriarvoistumista ja koulutusasteen periytymistä tukemalla lisärahoituksella kouluja niillä alueilla, joissa on keskimääräistä enemmän ongelmia.
- Tarjotaan ilmaiset oppimateriaalit kaikilla tasoilla, myös lukiossa ja ammatilliseen koulutuksessa
- Lisätään moniammatillista yhteistyötä sekä koulun ja kodin välistä kommunikaatiota
- Panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan kouluissa ja vähennetään näin koulukiusaamista sekä helpotetaan oppimisvaikeuksia
- Uskonnonopetuksen sijaan siirrytään kaikille yhteiseen katsomusaineeseen
- Luovutaan liikuntatunneilla jaottelusta tyttöjen ja poikien ryhmiin
- Panostetaan erityisesti suurten leikkausten kohteena olleeseen ammatilliseen koulutukseen varmistamalla lähiopetuksen ja oppilashuollon resurssit

- Tarjotaan opettajille täydennyskoulutusta sukupuolten tasa-arvosta sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen kohtaamisesta kouluissa
- Pidetään kiinni subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta eli oikeudesta täysipäiväiseen varhaiskasvatukseen
- Ehkäistään sisäilmaongelmia kestäväällä rakentamisella ja kiinnitetään huomiota toimivaan ilmastointiin
- Parannetaan ammattikorkeakoulujen terveydenhoitoa ja mielenterveyspalveluita
- Koulutuskielen valinnanvapautta tulisi lisätä siten, että vanhemmat voivat valita helpommin suomen tai ruotsin koulukieleksi päiväkodista lähtien virallisesta äidinkielestä huolimatta. Kuntien tulee tukea elävää kaksikielisyttä lisäämällä jo olemassa oleviin suomen- että ruotsinkielisiin kouluihin ja päiväkoteihin paikkoja. Lisäksi kuntien tulee mahdollisuuksien mukaan kehittää koulutusta ja varhaiskasvatusta eri vähemmistökielillä.

Radikaalia avoimuutta päätöksentekoon

Kunta on lähellä jokaisen ihmisen arkea. Tämän takia kuntapäätöksenteko tarvitsee radikaalia avoimuutta. Jokaisella kuntalaisella tulee olla aito mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon ja ilmaista mielipiteensä kunnassa käsiteltävistä asioista.

- Tuodaan lähidemokratia osaksi jokaista päätöksentekoprosessia
- Otetaan käyttöön suorat ja sitovat kuntalaisäänestykset
- Varmistetaan nuorisovaltuustoille ja vastaaville nuorten vaikuttajaryhmille edustus ja esityksenteko-oikeus lautakunnissa sekä valtuustossa
- Lasketaan äänestys- ja vaalikelpoisuusikärajaa 15 -vuoteen
- Kaikkien valtuustoryhmien on sitouduttava rasismin vastustamiseen
- Ratkaistaa poliittisten virkanimitysten tuomia ongelmia siirtymällä pormestarimalliin
- Kehitetään ja otetaan käyttöön kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia lisääviä sähköisiä palveluja, esimerkiksi osallistavalla budjetoinnilla ja kuntalaisaloitteilla
- Varmistetaan kuntaomisteisten osakeyhtiöiden toiminnan avoimuus kunnanvaltuutettujen tiedonsaantioikeudella
- Lisätään avoimuutta käsiteltäessä osakeyhtiöiden asioita kunnallisissa päätöksentekoelimityksissä.
- Valtuuston kokoukset on lähetettävä suorina lähetyksinä verkkoon
- Julkaistaan kunnan ostolaskut avoimena datana
- Avataan lautakuntien ja kaupunginhallitusten kokoukset